

Львівська обласна державна адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Стан довкілля у Львівській області
(за результатами моніторингових досліджень)
ІНФОРМАЦІЙНО – АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

IV квартал 2015 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	4
2. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД	10
3. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН	20
4. ВІДХОДИ	20
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБ'ЄКТИ КРИЗОВОГО МОНІТОРИНГУ	24

ВСТУП

У даному інформаційно – аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація щодо забруднення атмосферного повітря Львівської області, стану поверхневих вод, радіаційного стану та наявності відходів на території області у IV кварталі 2015 року.

Екологічний моніторинг стану та забруднювачів атмосферного повітря у Львівській області у IV кварталі 2015 р. здійснював Львівський регіональний центр з гідрометеорології.

Інформацію про результати досліджень показників стану забруднення атмосферного повітря м. Львова надано КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Аналіз стану поверхневих вод виконано на основі даних спостережень за вмістом гідрохімічних показників, наданих Львівським обласним управлінням водних ресурсів, Головним управлінням Державної санітарно – епідеміологічної служби у Львівській області, Рівненським та Волинським обласними центрами з гідрометеорології.

Результати спостережень щодо стану поверхневих вод у м. Львові надано КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснювався на основі даних спостережень на 10 пунктах спостереження Львівської області, наданих Львівським обласним центром з гідрометеорології.

Здійснення державного контролю щодо утворення, розміщення відходів, контроль щодо наявності несанкціонованих сміттєзвалищ в області проводить Державна екологічна інспекція у Львівській області.

Інформацію про об'єкти кризового моніторингу довілля надано департаментом з питань цивільного захисту Львівської облдержадміністрації.

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Оцінка стану атмосферного повітря у місті Львові у IV кварталі 2015 року здійснювалась шляхом порівняння середніх концентрацій забруднюючих речовин з відповідними середньодобовими граничнодопустимими концентраціями (далі – ГДК) та порівняння максимально разових концентрацій пріоритетних забруднюючих речовин з їх відповідними максимально разовими гранично допустимими концентраціями (далі – ГДК м.р.). Пріоритетними забруднюючими речовинами вважались ті речовини, які вносили найбільший внесок в забруднення атмосферного повітря міст і контролювались на більшості стаціонарних постів спостережень за забрудненням атмосферного повітря.

Перелік пріоритетних забруднюючих речовин наведено у таблиці 1 згідно з ГДК та класом небезпеки, де значення класу небезпеки забруднюючої речовини зменшується відповідно до підвищення її небезпечності.

Таблиця 1

Значення ГДК забруднюючих речовин атмосферного повітря*

Забруднююча речовина	ГДК середньодобова, (мг/м³)	Клас небезпеки
Пил (завислі речовини)	0,15	3
Діоксид сірки	0,05	3
Оксид вуглецю	3,0	4
Діоксид азоту	0,04	2
Оксид азоту	0,06	3
Формальдегід	0,003	2

У IV кварталі 2015 року систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводилися лабораторією спостереження за забрудненням атмосферного повітря (СЗА) Львівського регіонального центру з гідрометеорології на чотирьох стаціонарних постах (ПСЗ) з періодичністю відбору чотири рази на добу шість днів на тиждень. Відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин проводиться згідно РД 52.04.186-89.

Визначалося 8 забруднюючих домішок, з них основні – пил (завислі речовини), діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту. До специфічних домішок належать: розчинні сульфати, оксид азоту, фтористий водень та формальдегід. Аналіз проб по всіх цих речовинах проводиться лабораторією СЗА. Також проводяться визначення рН опадів.

* *Предельно допустимые концентрации (ПДК) и ориентировочно безопасные уровни воздействия (ОБУВ) загрязняющих веществ в атмосферном воздухе населенных мест” утверждены приказами Министерства здравоохранения Украины от 09.07.1997 года № 201 и № 8 от 10.01.1997 года.*

Крім цього відбираються проби на визначення в повітрі вмісту бензапірену та важких металів. Аналіз цих проб проводиться централізовано по Україні спеціалізованими лабораторіями: на бензапірен - лабораторією Донецького ЦГМ, на важкі метали - лабораторією ЦГО м. Київ.

Стаціонарні пости спостереження у м. Львові розташовані:

1. Пост 0401 – вул. Юнаківа;
2. Пост 0303 – вул. Городоцька, 211;
3. Пост 0704 – вул. Соборна, 11;
4. Пост 0808 – вул. Зелена, 301;

Періодичність та об'єкти спостереження на цих точках подані у таблиці 2.

Таблиця 2

Періодичність та об'єкти спостереження стану атмосферного повітря у м. Львові

Код точки спостереження	Періодичність спостереження	Об'єкти спостереження
Код 0401	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід
Код 0303	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , NO, HF, формальдегід
Код 0704	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід
Код 0808	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід

У жовтні 2015 р. перевищення максимально – разових ГДК не спостерігалось.

Порівняно із жовтнем 2014 року спостерігається зниження середньомісячного вмісту пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю та діоксиду азоту. Не спостерігається змін по оксиду азоту, фтористому водню та формальдегіду.

Спостерігається зниження максимально разового вмісту оксиду вуглецю. Збільшення спостерігається по оксиду азоту, фтористому водню та формальдегіду. Не спостерігається змін по пилу, діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У листопаді 2015 р. перевищення максимально - разових ГДК не спостерігалось.

Порівняно із листопадом 2014 року не спостерігається змін по діоксиду азоту, оксиду азоту та фтористому водню. Спостерігається зниження середньомісячного вмісту пилу, оксиду вуглецю; збільшення - діоксиду сірки та формальдегіду.

Спостерігається зниження максимально разового вмісту пилу, оксиду вуглецю. Збільшення спостерігається по діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду азоту, формальдегіду та фтористого водню.

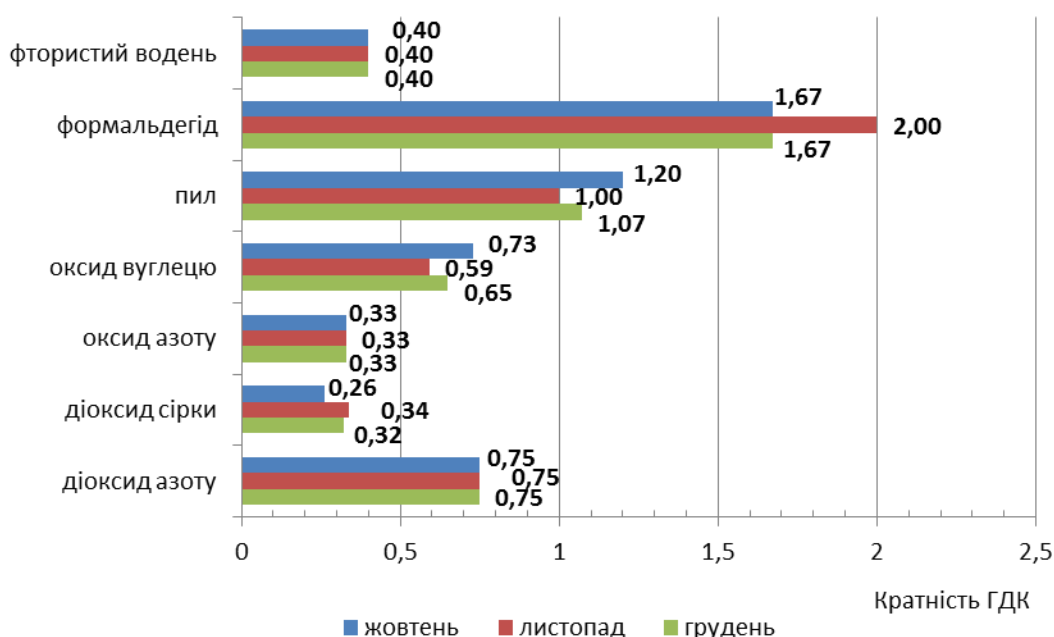
У грудні 2015 р. перевищення максимально - разових ГДК не спостерігалось.

У порівнянні із груднем 2014 року спостерігається зменшення середньомісячних концентрацій пилу та оксиду вуглецю; збільшення – діоксиду сірки та формальдегіду. Не спостерігається змін по діоксиду азоту, оксиду азоту та фтористому водню.

Спостерігається зменшення максимально разового вмісту оксиду вуглецю, діоксиду азоту та фтористого водню; збільшення спостерігається по діоксиду сірки, оксиду азоту та формальдегіду. Не спостерігається змін по пилу.

Рис. 1

Середньомісячні концентрації ЗР в атмосферному повітрі м. Львова

Порівнявши середньомісячні концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Львова кожного місяця IV кварталу 2015 року із IV кварталом 2014 року спостерігаємо (рис. 2 - 4) таку картину:

Рис. 2

Середньомісячні концентрації ЗР у жовтні 2015 та 2014 роках

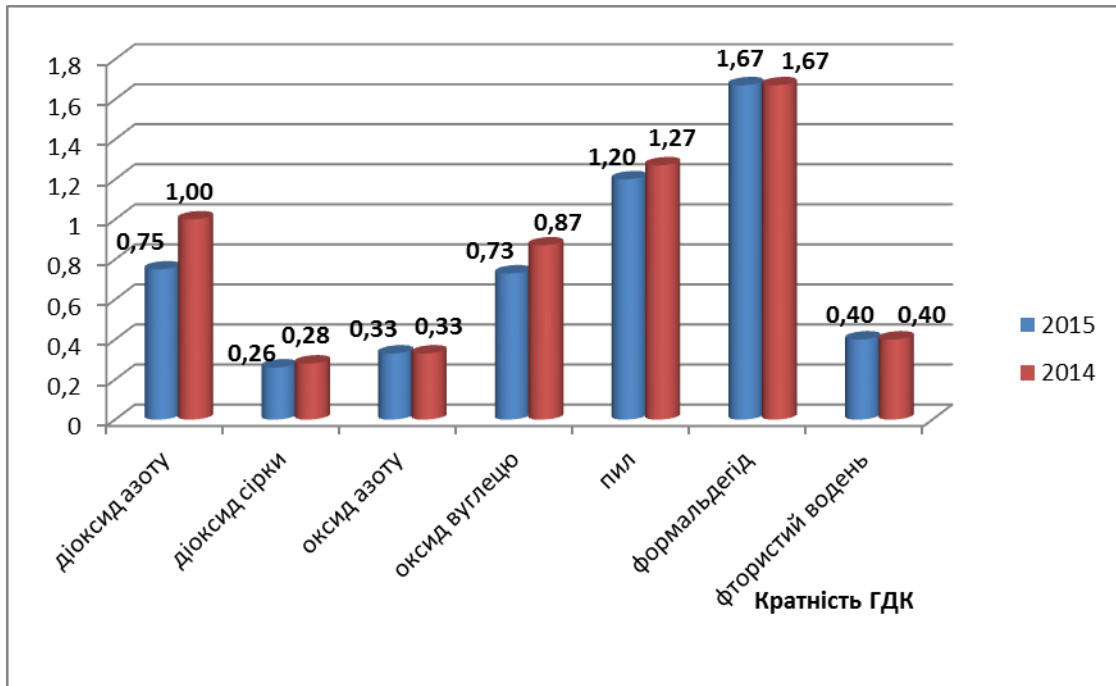
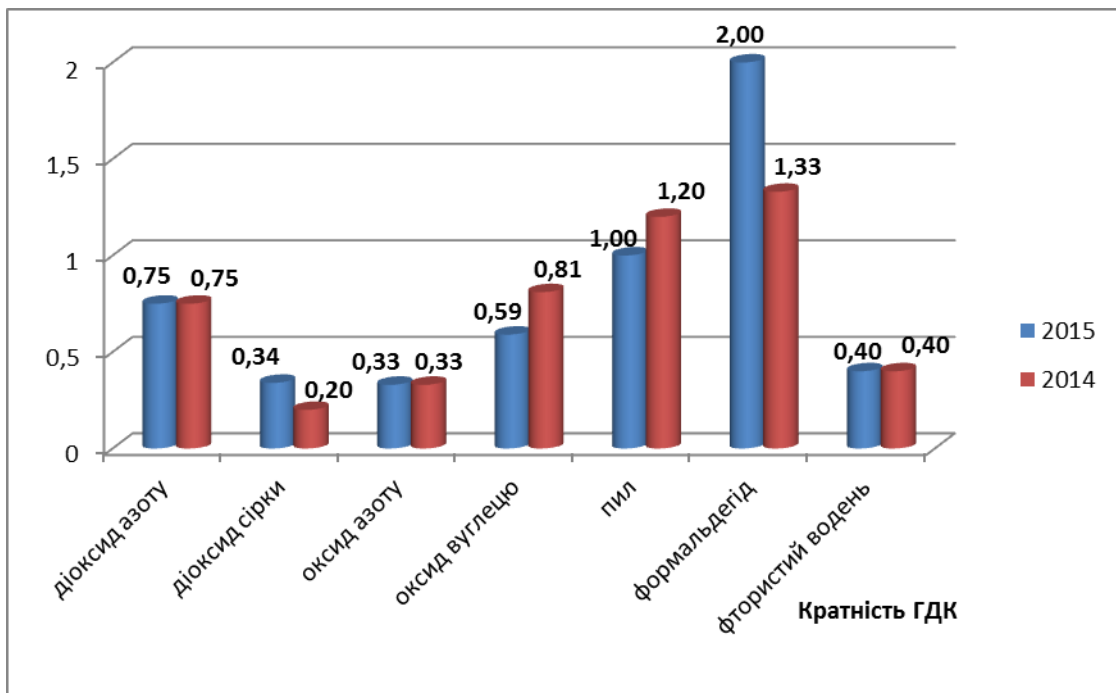
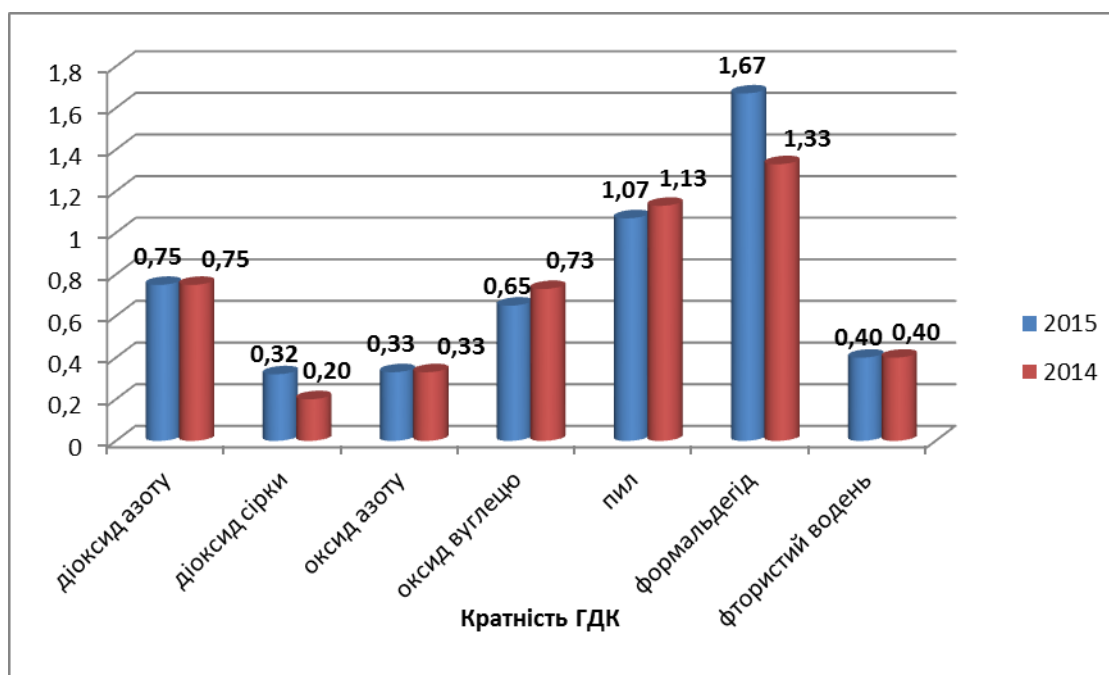

Рис. 3

Середньомісячні концентрації ЗР у листопаді 2015 та 2014 роках

Середньомісячні концентрації ЗР у грудні 2015 та 2014 роках

Основними джерелами наявності в повітрі міста Львова забруднюючих речовин є:

пилу – автотранспорт, деревообробна промисловість і промисловість будматеріалів;

діоксиду сірки – промислові підприємства;

оксиду вуглецю – автотранспорт, підприємства теплоенергетики;

діоксиду азоту - підприємства теплоенергетики;

формальдегіду – автотранспорт, фанерна промисловість.

Лабораторія КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради проводила заміри щодо якості атмосферного повітря на території м. Львова по таких показниках як вуглецю оксид, азоту оксид, азоту діоксид, ангідрид сірчистий. Протягом IV кварталу 2015 р. проведено 25 контрольних замірів на 25 перехрестях м. Львова. Спостерігається перевищення забруднення ГДК по оксиду вуглецю та діоксиду азоту.

Таблиця 3

Показники стану забруднення атмосферного повітря перехресть м. Львова

№ п/п	Назва точки спостереження	Адреса точки спостереження	К-сть відібраних проб	Досліджувані показники (мг/дм ³)			
				Вуглецю оксид	Азоту оксид	Азоту діоксид	Ангідрид сірчистий
Гранично - допустима концентрація (мг/дм ³)				5.0	0.4	0.2	0.5
IV квартал 2015 р.							

1	Перехрестя пр.Свободи – вул.Торгова	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№15 по вул.Торгова.		7.37	0.238	0.251	0.092
2	Перехрестя пр.Чорновола – вул.Городоцька	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Городоцька.		9.07	0.254	0.281	0.114
3	Перехрестя пр.Свободи - вул.Дорошенка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№11 по пр.Свободи.		6.18	0.201	0.212	0.080
4	Перехрестя пр.Свободи – вул.П.Беринди	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№10 по пр.Свободи.		7.29	0.200	0.235	0.096
5	Перехрестя пр.Свободи - пл.Міцкевича	Біля пішохідного переходу, навпроти буд.№11 по пл.Міцкевича.		8.21	0.244	0.262	0.103
6	Перехрестя вул.Личаківська-вул.Винниченка-пл.Митна	Зі сторони буд.№8 по вул.Винниченка.		10.14	0.261	0.296	0.127
7	Перехрестя вул.І.Франка-пл.Соборна-вул.Винниченка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№5 по пл.Соборній.		8.68	0.249	0.277	0.105
8	Перехрестя вул.І.Франка-вул.К.Левицького-вул.Кн.Романа	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Левицького.		8.85	0.274	0.299	0.108
9	Перехрестя вул.І.Франка-вул.Зелена	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Зелена.		6.06	0.188	0.207	0.088
10	Перехрестя вул.І.Франка-вул.Ш.Руставелі-вул.Стрийська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№79 по вул.І.Франка.		7.25	0.223	0.240	0.095
11	Перехрестя вул.Городоцька-вул.Наливайка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№18а по вул.Наливайка.		8.97	0.275	0.290	0.115
12	Перехрестя вул.Городоцька-вул.Шевченка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№53 по вул.Городоцька.		5.91	0.200	0.218	0.094
13	Перехрестя вул.Листопадового Чину-вул.Університетська	Зі сторони буд.№5 по вул.Листопадового Чину.		6.69	0.212	0.238	0.101
14	Перехрестя вул.Січових Стрільців-вул. Гнатюка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Січових Стрільців.		5.67	0.171	0.200	0.088
15	Перехрестя пр.Чорновола-вул.Під Дубом	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Під Дубом.		6.49	0.211	0.227	0.103
16	Перехрестя вул.Личаківська-вул.Пасічна	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№3 по вул.Пасічна.		7.69	0.204	0.232	0.077
17	Перехрестя	Біля пішохідного переходу, зі		6.63	0.228	0.251	0.066

	вул.Личаківська- вул.Тракт Глинянський	сторони буд. №189 по вул.Личаківська.					
18	Перехрестя вул.Антоновича- вул.С.Бандери- вул.Русових	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№71 по вул.Антоновича.		9.57	0.265	0.288	0.120
19	Перехрестя вул.Коперника- вул.Сахарова- вул.Н.Левицького	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Сахарова.		8.24	0.245	0.269	0.108
20	Перехрестя вул.Стрийська- вул.Сахарова	Біля пішохідного переходу, зі сторони входу в Стрийський парк.		8.77	0.280	0.301	0.129
21	Перехрестя вул.Зелена – вул.Вашингтона	Зі сторони буд. № 166 по вул.Зелена.		10.09	0.281	0.299	0.102
22	Перехрестя вул.Стрийська – вул.Наукова– вул.Хуторівка	Біля пішохідного переходу,зі сторони буд.№47 по вул.Стрийська.		9.97	0.284	0.305	0.100
23	Перехрестя вул.Виговського - вул.Кульпарківська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№115 по вул.Кульпарківська.		8.56	0.237	0.279	0.074
24	Перехрестя вул.Городоцька - вул.Ряшівська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№1 по вул.Ряшівська		5.44	0.188	0.209	0.069
25	Перехрестя вул.Шевченка - вул.Левандівська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№91 по вул.Шевченка.		10.52	0.280	0.308	0.123

2.СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

Оцінка якості поверхневих вод здійснювалася на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично – допустимих концентрацій (ГДК) та фоновими показниками.

Гідрохімічні та гідрофізичні показники були поділені на такі групи відповідно до їх типу та/або кількісних характеристик:

1 група - компоненти сольового складу: (сума іонів, гідрокарбонати, хлориди, сульфати, іони магнію, кальцію, натрію)

2 група - показники трофо-сапробіологічного стану: завислі речовини, розчинений кисень, рН, розчинені органічні речовини (за показниками БСК₅ та ХСК), сполуки головних біогенних елементів (азот амонійний, азот нітратний, азот нітритний, фосфати);

3 група – специфічні речовини: нафтопродукти, СПАР, феноли; важкі метали (залізо загальне, цинк, хром загальний, свинець, нікель, кадмій).

Гранично допустимі величини (ГДК) гідрохімічних показників

Гідрохімічний показник	ГДК	
	Для водних об'єктів рибогосподарського призначення (ГДК _{РГ})*	Для водних об'єктів господарсько-побутового використання (ГДК _{ГП})**
Розчинений кисень, мгО/дм ³	-----	>4,0
Показник рН, од. рН	6,5 – 8,5	6,5 – 8,5
БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³	-----	3,0
ХСК, мгО/дм ³	-----	30,0
Сума іонів, мг/дм ³	1000	-----
Хлориди, мг/дм ³	300	350
Сульфати, мг/дм ³	100	500
Іони магнію, мг/дм ³	40	-----
Іони кальцію, мг/дм ³	180	-----
Іони натрію, мг/дм ³	120	200
Азот амонійний, мг/дм ³	0,39	2,0
Азот нітратний, мг/дм ³	9,0	10,0
Азот нітритний, мг/дм ³	0,02	1,0
Фосфати, мг/дм ³	0,17	3,5
Цинк, мг/дм ³	0,01	1,0
Марганець, мг/дм ³	0,01	0,1
Хром (VI), мг/дм ³	0,001	0,05
Свинець, мг/дм ³	0,1	0,03
Нікель, мг/дм ³	0,01	0,1
Кадмій, мг/дм ³	0,005	0,001
Залізо загальне, мг/дм ³	0,1	0,3
Нафтопродукти, мг/дм ³	0,05	0,3
СПАР, мг/дм ³	0,028	-----
Феноли, мг/дм ³	0,001	0,001

Інформацію про стан забруднення поверхневих вод у ІV кварталі 2015 р. надали Львівське обласне управління водних ресурсів, Головне управління Державної санітарно – епідеміологічної служби у Львівській області, Рівненський та Волинський обласні центри з гідрометеорології.

Протягом ІV кварталу 2015 р. в басейні р. Дністер відбір проб здійснювався на 24 створах (на 20 із них встановлено перевищення нормативів ГДК); у басейні р. Західний Буг виявлено перевищення нормативів ГДК на 14

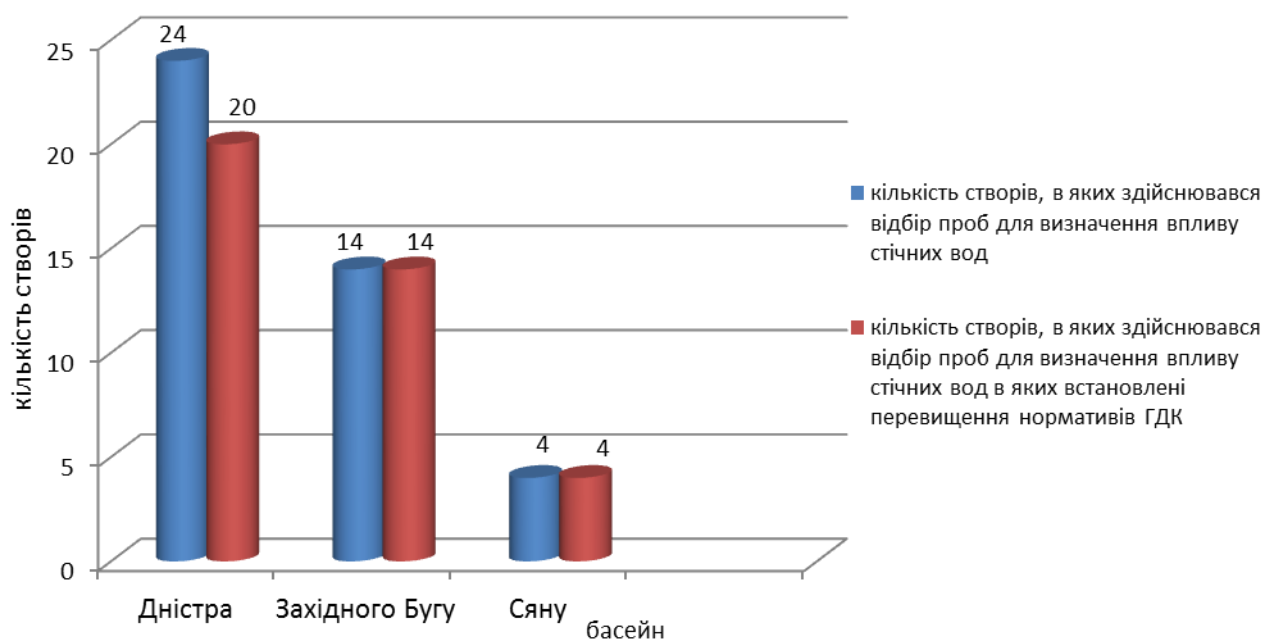
* *Обобщенный перечень предельно допустимых концентраций (ПДК) и ориентировочно безопасных уровней (ОБУВ) вредных веществ для воды рыбохозяйственных водоемов. Москва, 1990 г.*

** *Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения СанПиН № 4630–88. Министерство здравоохранения СССР, Москва, 1988 г.*

із 14 досліджуваних створів; у басейні р.Сян – із 4 створів на 4 виявлені перевищення ГДК (рис.5). У басейні р. Дніпро проби не відбирались.

Рис. 5

Якість води у басейнах річок Львівської області

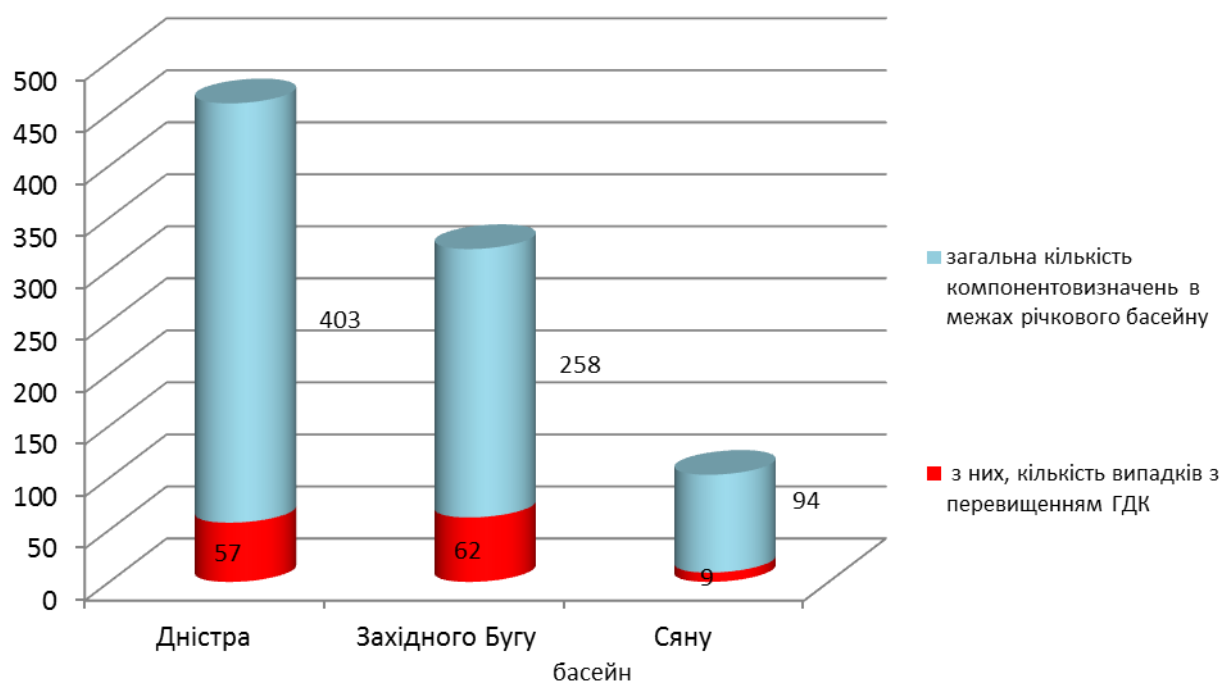

У басейні р. Дністер із 403 компонентовизначень у 57 випадках виявлені перевищення ГДК окремих забруднюючих речовин (рис.6).

У басейні р. Західний Буг із 258 компонентовизначень у 62 випадках виявлені перевищення ГДК (рис.6).

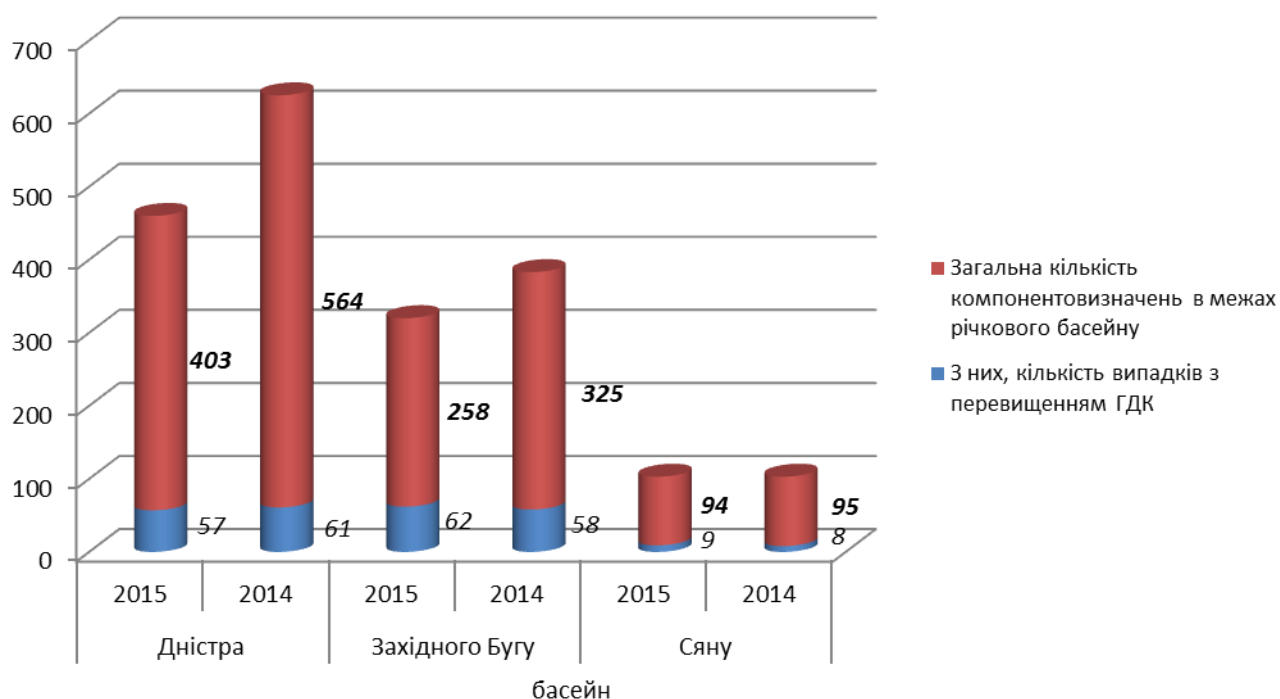
У басейні р. Сяну із 94 компонентовизначень у 9 випадках виявлені перевищення ГДК (рис. 6).

Рис.6

Порівнюючи IV квартал 2015 та 2014 років спостерігаємо таку картину:

Рис. 7

У IV кв. 2015 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2014 р. зменшилась кількість досліджуваних створів суб'єктами ЛОСМПД загалом на 27,6 %, кількість випадків з перевищенням ГДК залишилася на рівні IV кв.2014р.

Моніторинг водних ресурсів у м. Львові

Спостереження за станом поверхневих вод у м. Львові здійснює КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Протягом IV кварталу 2015 року були відібрані проби з озер, ставків, потічків та річок. Всього досліджено 35 точок і відібрано 35 проб поверхневої води.

Найбільшу кількість перевищень зафіксовано по таких забруднюючих речовинах: завислі речовини (на 31 точці спостереження), БСК₅ (на 16), азот амонійний та аміак (за азотом) (на 15), залізо загальне (на 13), фосфати (на 11), СПАР (на 11).

За результатами хімічних аналізів, проведених протягом IV кварталу 2015 року, виявлено перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин від 5 до 7 показників у 5 водоймах.

Згідно з моніторингових досліджень, проведених у IV кв. 2015 р., найбільш забрудненими водними об'єктами є річка «Марунька» (Личаківський р-н, за ПрАТ компанія «Ензим»), річка «Зубра» (с.Зубра, місток (300м. від КНС), потік «Білогорський» (Залізничний р-н, вул.Широка), став (Сихівський р-н, вул. Тернопільська,1а), став (Сихівський р-н, вул.Хуторівка, 35 (верхня водойма).

У воді більшості з цих водних об'єктів зафіксовані перевищення гранично допустимих концентрацій заліза загального, азоту амонійного, фосфатів, завислих речовин, БСК₅, ХСК та СПАР.

Натомість, найменше (по одному) перевищень гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин виявлено у 6 водоймах, зокрема: потік «Вулецький» на вул. Бойківська (Франківський р-н), озеро на вул. Винниця, 74 (Шевченківський р-н), став на вул. Кульпарківська, 139 (Франківський р-н), став на вул. Кримська (нижня водойма, парк «Снопківський»), став на вул. Митрополита-Липківського – вул. Заклинських (РЛП «Знесіння»), став на вул. Маруньки, 19 (РЛП «Знесіння»).

Якість води у ставку на вул. Стрийська – вул. Наукова (Франківський р-н) та ставку на вул. Хуторівка, 35 (Сихівський р-н) – найкраща (не зафіксовано перевищень ГДК забруднюючих речовин).

Загалом у водоймах Львова визначали наявність та вміст таких забруднюючих речовин: заліза, азоту амонійного, нітратів, нітритів, фосфатів, хлоридів, сульфатів, завислих речовин, жирів, синтетичних поверхнево-активних речовин (СПАР), БСК-5, ХСК, а також нафтопродуктів.

Таблиця 5.

Показники забруднення поверхневих вод у м. Львові за IV кв. 2015 р.

№ з/п	Дата відбору	Назва водотоку (водойми)	Найменування пункту	Розташування місця відбору проби (адреса)	Показник																		
					водневий показник рН	прозорість (см)	запах (бал)	Кольоровість	залізо загальне	Азот амонійний та аміа (за азотом)	нітрати	нітри	фосфати	Лужність	Хлориди	Сульфати	завислі речовини	сухий залишок	жири	СПАР	ХСК	БСК-5	Нафтопродукти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ГДК комунально-побутового і господарсько-питного водокористування (мг/дм³)					6.0-9.0				0.3	2.0	45.0	3.3	3.5	-	350.0	500.0	15.0	900.0	1.0	0.5	80.0	15.0	0.3
1	05.10.15.	Став	Парк "Піско-ві озера"	вул.Гординських,22	7.53	8.7	1	жовтуватий	0.22	2.3	12.3	0.02	2.48	378.2	88.63	63.0	22.5	714.0	0.0	0.352	80.0	21.6	0.0
2	05.10.15.	Став	Парк "Піско-ві озера"	вул.Чупринки,136	8.21	9.5	1	сіруватий	0.19	0.7	4.6	0.035	2.108	439.2	145.35	55.0	26.5	562.0	0.0	0.224	68.0	18.4	0.0
3	06.10.15.	Став	Шевченківський р-н	вул.Панча,8	7.88	14.5	2	жовтуватий	0.11	0.42	13.2	0.075	5.456	256.2	63.81	53.0	6.5	267.0	0.0	0.368	88.0	28.0	0.0
4	06.10.15.	Потік "Голосківський"	Шевченківський р-н	вул.Замарстинівська,270	7.79	8.6	2	жовтуватий	0.35	1.84	7.4	0.01	2.976	402.6	120.53	49.0	23.5	627.0	0.0	0.256	72.0	24.0	0.0

5	06.10.15.	Став	Шевченківський р-н	вул.Замарстинівська,270	8.11	9.6	1	жовтуватий	0.21	0.64	25.9	0.045	3.224	158.6	77.99	51.0	60.0	330.0	0.0	0.32	60.0	24.8	0.0
6	27.10.15.	Став	Франківський р-н	вул.Стрийська-вул.Наукова	8.02	9.9	1	сіруватий	0.21	0.42	11.4	0.06	1.736	366.0	88.62	44.0	10.0	269.0	0.0	0.328	52.0	12.8	0.0
7	27.10.15.	Став	Стрийський парк	вул.Стрийська,15	7.09	10.5	1	сірий	1.67	0.37	4.8	0.18	2.976	518.5	127.62	52.0	28.5	700.0	0.0	0.256	60.0	19.2	0.0
8	27.10.15.	Потік "Вулецький"	Франківський р-н	вул.Бойківська	7.69	10.8	1	Сіруватий	0.2	0.34	22.7	0.115	2.108	488.0	99.26	38.0	21.0	560.0	0.0	0.304	20.0	8.2	0.0
9	11.11.15.	Потік "Клепарівський"	Шевченківський р-н	вул.Винниця,2	7.4	8.2	1	сірий	0.54	1.04	5.1	0.59	4.96	640.5	148.89	62.0	45.0	897.0	0.0	0.208	80.0	25.6	0.0
10	11.11.15.	Озеро	Шевченківський р-н	вул.Винниця,74	8.12	11.5	1	сіруватий	0.21	0.08	6.9	0.02	1.24	366.0	163.07	44.0	121.0	452.0	0.0	0.416	16.0	4.48	0.0
11	12.11.15.	Став	Залізничний р-н	вул.Повітряна,2 (поруч парку "Левандівський")	7.5	11.0	0	6/6	0.41	1.34	6.9	0.26	2.108	488.0	88.62	72.0	35.0	640.0	0.0	0.232	20.0	4.4	0.0
12	12.11.15.	Потік "Білогорський"	Залізничний р-н	вул.Широка (в'їзд в с.Білогорща)	7.93	3.5	2	жовтуватий	0.6	14.5	4.2	0.005	3.844	579.5	70.9	64.0	271.5	407.0	0.0	0.192	120.0	41.6	0.0
13	19.11.15.	Став	Франківський р-н	вул.В.Великого,4	8.14	13.9	1	сіруватий	0.1	0.86	1.7	0.165	0.0	396.5	88.62	52.0	32.5	230.0	0.0	1.352	32.0	10.4	0.0

14	19.11.15.	Став	Лісопарк "Горіховий гай"	вул.В.Великого,1 6	7.16	14.0	1	жовтуватий	0.22	0.75	0.6	0.08	0.496	366.0	106.35	46.0	92.5	400.0	0.0	0.696	20.0	4.8	0.0
15	19.11.15.	Став	Франківський р-н	вул.Кульпарківська,139	6.55	14.4	2	сіруватий	0.11	0.5	1.5	0.02	0.0	439.2	134.71	43.0	35.5	311.0	0.0	0.36	12.0	4.48	0.0
16	30.11.15.	Став	парк "Снопківський"	вул.Кримська (верхня водойма)	7.24	14.2	1	сіруватий	0.92	2.86	22.4	0.55	0.744	488.0	159.52	56.0	7.5	583.0	0.0	0.908	40.0	14.2	0.0
17	30.11.15.	Став	парк "Снопківський"	вул.Кримська (нижня водойма)	6.76	13.8	1	сірий	0.19	1.04	15.9	0.06	1.24	366.0	124.07	46.0	45.0	405.0	0.0	0.472	20.0	5.2	0.0
18	30.11.15.	Озеро	Парк "Шевченківський гай"	вул.Чернеча Го- ра,1	7.05	10.2	1	Сіруватий	0.43	6.4	1.8	0.58	1.27	366.0	113.44	96.0	43.5	616.0	0.0	0.464	80.0	24.8	0.0
19	01.12.15.	Став	Сихівський р-н	вул.Тернопільська,1а	7.3	9.2	1	сіруватий	0.47	2.6	3.12	0.01	5.704	463.6	77.99	76.0	42.0	563.0	0.0	0.808	60.0	28.8	0.0
20	01.12.15.	Став	Сихівський р-н	вул.Хуторівка,35 (верхня водойма)	7.92	11.5	1	сіруватий	0.45	6.9	2.6	0.345	1.736	610.0	106.35	76.0	28.0	550.0	0.0	0.62	40.0	16.8	0.0
21	01.12.15.	Став	Сихівський р-н	вул.Хуторівка,35	7.47	10.2	1	сіруватий	0.2	0.72	1.6	0.02	2.976	488.0	99.26	78.0	12.5	563.0	0.0	0.444	56.0	12.8	0.0
22	02.12.15.	Став	Шевченківський р-н	вул.Панаса, сот- ника,5	7.28	9.2	1	сіруватий	0.14	0.88	1.3	0.005	0.496	366.0	99.26	73.0	22.0	503.0	0.0	0.224	80.0	22.4	0.0

23	11.12.15.	Потік “Ме- дово-Пе- черський”	Урочище Медової Пе- чери, Лича- ківський р-н	200 м від буд.№71 по вул.Медової Печери	7.2	10.0	1	сіруватий	0.35	6.3	11.2	0.505	3.224	488.0	88.62	88.0	45.0	615.0	0.0	0.568	20.0	5.2	0.0
24	11.12.15.	Потік “Скнилі- вок”	с.Скнилів	50м від бетонної огорожі аеропорт	7.58	3.5	1	сіруватий	0.15	0.94	10.7	0.04	3.224	518.5	124.07	61.0	48.8	567.0	0.0	0.568	100.0	34.0	0.0
25	11.12.15.	Потік “Водяний”	Залізничний р-н	вул.Авіаційна,7	7.54	8.2	2	жовтуватий	0.24	19.6	13.8	0.105	2.48	579.5	134.71	65.0	16.5	775.0	0.0	0.384	80.0	19.2	0.0
26	17.12.15.	Річка “Марунь- ка”	Личаківсь- кий р-н	за ПрАТ Компанія “Ензим” (500м від дороги Львів- Винники)	7.59	7.5	3	жовтуватий	0.4	7.8	18.6	0.425	25.29 6	762.5	124.07	46.0	72.0	664.0	0.0	0.696	88.0	28.0	0.0
27	17.12.15.	Потік “Лисини- цький”	Личаківсь- кий р-н	вул.Тракт-Гли- нянський,150	7.78	9.2	2	Жовтувато-сіруватий	0.26	3.9	13.1	0.865	4.588	701.5	106.35	52.0	48.0	602.0	0.0	0.416	52.0	12.4	0.0
28	17.12.15.	Потік “Кривчи- цький”	Личаківсь- кий р-н	вул.Старознесен- ка,200	8.45	10.5	2	сіруватий	0.21	3.4	11.6	1.225	4.96	732.0	116.98	53.0	18.0	692.0	0.0	0.86	20.0	5.4	0.0
29	17.12.15.	Річка “Зубра”	с.Зубра	місток (300 м від КНС)	8.1	9.5	2	сірий	0.5	7.6	31.9	0.115	14.13 6	561.2	124.07	70.0	81.0	509.0	0.0	0.89	76.0	22.4	0.0

30	18.12.15.	Став	с.м.т. Брюховичі	вул.Курортна,15	8.1	13.5	0	сіруватий	0.17	0.54	6.9	0.085	3.72	475.8	106.35	48.0	17.0	316.0	0.0	0.376	20.0	10.4	0.0
31	18.12.15.	Став	Личаківський р-н	вул.Богданівська/ вул.Пластова, (середня водойма)	7.53	11.2	1	Сіро-жовтий	0.13	3.2	3.8	0.065	4.464	488.0	88.62	57.0	33.5	381.0	0.0	0.448	40.0	11.2	0.0
32	18.12.15.	Річка "Стара"	Шевченківський р-н	2 км від об'їзної дороги Рясна- Руська	7.97	9.7	2	сірий	0.16	5.9	19.6	0.055	5.456	640.5	113.44	66.0	51.5	836.0	0.0	0.664	48.0	12.0	0.0
33	21.12.15.	Став	Палац творчості дітей та юнацтва Галичини	вул.Вахнянина,29	7.83	10.5	1	сірий	0.42	3.7	4.4	0.035	3.224	610.0	106.35	62.0	162.0	685.0	0.0	0.232	40.0	10.4	0.0
34	21.12.15.	Став	РЛП "Знесіння", личаківський р-н	вул.Митр.Липківського- вул.Заклинських	7.83	15.5	1	жовтуватий	0.22	1.84	12.3	0.07	2.976	518.5	124.07	54.0	24.0	682.0	0.0	0.36	20.0	5.6	0.0
35	21.12.15.	Став	РЛП "Знесіння", Личаківський р-н	вул.Маруньки,19	7.68	14.0	0	сіруватий	0.16	0.94	6.2	0.045	2.108	549.0	113.44	59.0	18.0	665.0	0.0	0.16	40.0	12.8	0.0

..... – рівень показника (мг/дм³), де встановлено перевищення ГДК

3.РАДІАЦІЙНИЙ ФОН

Радіоактивне забруднення атмосферного повітря у IV кварталі 2015 року проводилося по таких пунктах спостереження як ВАС Львів, м. Броди, АМСЦ Дрогобич, м. Кам'янка-Бузька, м. Мостиськ, м. Рава-Руська, м. Славськ, м.Стрий, м. Турка, м. Яворів.

На всіх досліджуваних пунктах середньомісячне значення гамма-фону за поточний квартал не перевищує рівень природного фону Львівської області.

4.ВІДХОДИ

Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ).

За дорученням голови ЛОДА розроблено дорожню карту щодо охоплення цілої області централізованим вивозом ТПВ, надано також доручення щодо проведення конкурсів з вивезення твердих побутових відходів в населених пунктах області.

За інформацією райдержадміністрацій, в 1408 населених пунктах області забезпечено вивезення твердих побутових відходів та укладаються угоди на вивіз ТПВ.

З метою зменшення негативного впливу ТПВ на довкілля, в рамках обласної програми поводження з ТПВ, за ініціативи Департаменту екології з обласного екологічного фонду у 2015 році виділено кошти на продовження робіт із будівництва підприємства промислової переробки побутових відходів для м.Червонограда, Соснівки і смт Гірник.

З метою інформування громадськості про правильне поводження з ТПВ розроблено плакати та інформаційні буклети, які в подальшому будуть розповсюджені у населених пунктах області.

У 2015 році підписано меморандум між Львівською обласною державною адміністрацією та CED INGEGNERIA S.R.L. про співпрацю у питанні будівництва на території області заводу з переробки твердих побутових відходів.

За даними Державної екологічної інспекції у Львівській області, протягом IV кварталу 2015 року проведено 111 перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства у сфері поводження з відходами. За порушення, виявлені в ході проведення перевірок до адміністративної відповідальності у вигляді штрафів притягнуто 40 осіб на загальну суму 7514 грн., стягнуто штрафів на суму 15351 грн. Крім того, на усунення виявлених порушень природоохоронного законодавства суб'єктам господарювання видано 70 приписів.

У IV кварталі 2015 року Департаментом екології погоджено 58 паспортів відходів 12 суб'єктам господарювання та зареєстровано 24 декларації про

утворення відходів у 2015 р. та 48 – у 2016 р. Затверджено 1 реєстрову карту об'єктів утворення відходів (ОУВ).

Небезпечні відходи

В області розроблена Обласна програма поводження з небезпечними відходами, затверджена розпорядженням голови Львівської облдержадміністрації від 24.04.2009 №344/0/5-09.

Згідно зі статистичними даними, на території Львівської області налічується понад 219 млн. тонн відходів, з них 36,886 тис. тонн відходів I-III класу небезпеки. На гірничо-хімічних підприємствах Львівщини, які припинили виробничу діяльність, накопичено близько 90 млн. тонн відходів збагачення сірчаної руди, понад 3 млн. т фосфогіпсу, 15 млн. тонн хвостів збагачення калійної солі.

На території Червоноградського вугільного району накопичено понад 85 млн. м³ породних відвалів вугільних шахт, 14 млн. м³ крупних та 12 млн. м³ мілких фракцій хвостів збагачення.

В золошлаковідвалах Добротвірської ТЕС накопичено понад 10 млн. тонн золи від спалювання вугілля.

Вищеперераховані відходи гірничо-хімічних, вуглевидобувних підприємств та Добротвірської ТЕС відносяться до IV класу небезпеки.

Велика кількість відходів нафтопереробки (близько 15 тис м³) знаходиться на території лісового масиву Борщовицького лісництва ДП «Львівський лігосп».

Пріоритетними завданнями у сфері поводження з небезпечними відходами є забезпечення виконання обласної програми в частині вирішення питання утилізації відходів, накопичених за попередні роки (гірничі породи ДП «Львіввугілля», зола Добротвірської ТЕС, фосфогіпси, імпортовані гудрони та кислі гудрони, відходи видобування та збагачення сірки).

Одним із небезпечних відходів є відпрацьовані джерела енергії: батарейки, акумулятори від телефонів, інших електронних засобів. Департаментом екології та природних ресурсів спільно з Мінприроди України реалізовано впровадження на території Львівської області пілотного проекту «Викидай правильно». Завдяки цьому проекту небайдужі до стану довкілля громадяни Львівщини мають змогу викидати відпрацьовані батарейки у спеціальні безпечні контейнери для збору хімічних джерел струму, які знаходяться в торгових точках компанії МТС. Слід зазначити, що Львівська область є однією з перших, де реалізовується такий проект.

Кислі гудрони ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод»

Поблизу Львівського сміттєзвалища в трьох амбарах – накопичувачах ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» зберігається близько 200,0 тис. тонн кислих гудронів, що утворювались протягом 70-80 років минулого століття. Земельна ділянка, відведена під амбари, становить площу 6,8 га. Клас небезпеки відходів – II.

З червня 2004 року по сьогодні відбувається витікання інфільтратів із амбарів кислих гудронів. Рішенням обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій від 19 серпня 2013 року (протокол №23) ситуацію, яка склалася зі зберіганням кислих гудронів ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» на території Грибовицької сільської ради Жовківського району, визнано такою, що потребує реагування та вжиття невідкладних і вичерпних заходів, з метою недопущення її переростання в надзвичайну ситуацію техногенного характеру.

Питання реалізації природоохоронних заходів щодо припинення негативного впливу кислих гудронів на довкілля є невідкладним, оскільки витоки токсичного фільтрату з амбарів (споруди для захоронення промислових відходів) гудронів в будь-який час можуть потрапити у джерела питної води, що може призвести до екологічної катастрофи та становить загрозу для життя та здоров'я людей.

ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» не вживає жодних заходів щодо забезпечення екологічно безпечного зберігання кислих гудронів та їх утилізації чи видалення.

Як відомо, комплексний проект з рекультивації полігону в с. Грибовичі Жовківського району погоджений у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Відповідний Проект розпорядження Кабінету Міністрів України також надіслано для погодження й в інші центральні органи влади, зокрема Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство екології та природних ресурсів та Міністерство фінансів України. За інформацією департаменту житлово – комунального господарства облдержадміністрації, Міністерство фінансів України повідомило, що не передбачено з держбюджету фінансування даного проекту, та рекомендувало залучити місцеві кошти щодо фінансування проекту рекультивації Грибовицького сміттєзвалища.

Основною метою даного Проекту є комплекс проектних рішень, які забезпечать рекультивацію, виведення даного об'єкту з експлуатації та повернення території до нового господарського використання та недопущення техногенно – екологічних негативних наслідків в даному регіоні.

Місця зберігання гудронних залишків, завезених з Угорщини

Впродовж 2002 – 2003 років на територію Львівської області Державним підприємством МВС України «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» з Угорщини було ввезено 19,898 тис. тонни нейтралізованих гудронних залишків та 3,044 тис. тонни котлових залишків ангідриду maleїнової кислоти, які згідно Базельської конвенції належать до небезпечних відходів.

Зазначені відходи імпортувались на територію області з метою утилізації на підставі повідомлень про транскордонні перевезення небезпечних відходів №№ UA 000024(i), UA 000026(i), UA 000066(i) та UA 000067(i) і ліцензій на право здійснення діяльності у сфері поводження з небезпечними відходами від 29.11.2011 ААН№238660 та від 17.07.2003 ААН№631451, виданих

Мінекоресурсів України. Виробник відходів – MOL MAGYAR OLAJ-es GAZIPARI, Hungary, 1117 Budapest, Oktober huszonharmadika u.18.

Через незабезпечення ДП «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» вимог природоохоронного законодавства запланована утилізація імпортованих відходів не проведена, у зв'язку з чим на території області на цей час зберігається 1174 тонни нейтралізованих гудронних залишків та 18,928 тис. тонни модифікатора типу «МГ», виготовленого з нейтралізованих гудронних залишків та котлових залишків ангідриду малеїнової кислоти, на наступних територіях:

- проммайданчик Роздільського ДГХП «Сірка» - 17,195 тис. тонни модифікатора (при незадовільному зберіганні модифікатора на даній площадці є пряма загроза попадання забруднених дощових стоків в оз. Глибоке, звідки з'єднувальним каналом можливе попадання в р. Дністер з усіма негативними наслідками, включаючи транскордонні забруднення);

- проммайданчик ВАТ «Прикарпатбуд» (м. Дрогобич) – 492,12 тонни модифікатора;

- проммайданчик Стрийського рубероїдного заводу ВАТ «Львівпокізол» (с.Райлів Стрийського району) – 1,141 тис. тонни модифікатора;

- паливний склад Добротвірської ТЕС (Кам'янка – Бузький район) – 1,174 тис. тонни нейтралізованих гудронних залишків;

- складське приміщення ТзОВ «ОНІКС» (сmt. Дашава) –100,0 тонн модифікатора.

Умови зберігання цих речовин не відповідають нормам екологічної безпеки, наявний негативний вплив їх небезпечних складників на земельні та водні природні ресурси в місцях їх зберігання, що систематично фіксується Держекоінспекцією та СЕС. Окрім цього, зберігання цих відходів на території України є грубим порушенням вимог Базельської конвенції і пункту 16 Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. N 1120, якими заборонено ввезення в Україну небезпечних відходів з метою їх зберігання чи захоронення.

У зв'язку із незаконним ввезенням цих небезпечних відходів слідчим управлінням Головного управління Міністерства внутрішніх справ України у Львівській області порушено дві кримінальні справи за фактами ввезення ДП «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» на територію області з метою подальшого збуту небезпечних відходів. Разом з тим, розслідування справ не завершено, а гудрони та виготовлені з них модифікатори як речові докази незадовільно зберігаються в місцях їх розміщення.

На даний час на території Львівської області екологічно безпечні технології переробки зазначених відходів та модифікаторів не опрацьовані.

З метою вирішення багаторічної гудронної проблеми, що склалася на території Роздільського ДГХП «Сірка», департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА ініціював проведення виїзної наради у Новому Роздолі. На нараді було зазначено, що питання з гудронами не вирішувалося багато років, оскільки гудрони були речовими доказами у кримінальній справі по ДП «Спецсервіс». На даний час справу закрито. Також, за ініціативи

Департаменту екології проведено додаткові аналізи ґрунту з кислими гудронами для визначення їх впливу на довкілля. Окрім цього, з метою вирішення гудронних проблем у зоні діяльності Роздільського ДГХП «Сірка» Департамент екології ініціюватиме зустріч з ДП «Спецсервіс», яке завезло ці небезпечні відходи з Угорщини у 2001-2002 роках.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБ'ЄКТИ КРИЗОВОГО МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ

Упродовж ІV кварталу 2015 року в Львівській області на адміністративних територіях не виникало некласифікованих подій техногенного характеру, пов'язаних із завданням шкоди навколишньому природному середовищу (спостереження за об'єктами кризового моніторингу довкілля проводить департамент з питань цивільного захисту Львівської ОДА).

Дотримання правил пожежної безпеки у екосистемах Львівської області

За період з 1 січня до 30 грудня 2015 року всього було зафіксовано **1777** випадків горіння сухої трави загальною площею **359,296 га** та **290** випадків горіння торфу загальною площею **159,351 га** на території **20** районів та **9** міст обласного значення, на ліквідацію яких залучалися підрозділи Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Львівській області, сили та засоби причетних установ та управлінь центрального і обласного підпорядкування, спеціалізованих служб цивільного захисту області, районів та міст обласного значення.

Вжитими організаційними та інженерно-технічними заходами виникнення надзвичайних ситуацій в екосистемах області не допущено.

У 2015 році, з початку пожежонебезпечного періоду, за порушення природоохоронного законодавства затримано та притягнуто до адміністративної відповідальності **218** осіб.

Підготовлено
відділом моніторингу та інформаційно – організаційного забезпечення управління охорони природних ресурсів
та моніторингу департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації за
інформацією наданою суб'єктами обласної системи моніторингу навколишнього природного середовища
тел. (032) 238-73-99; e-mail: envir@mail.lviv.ua